

**Záznam zo zasadnutia Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Bratislava,
29. septembra 2014, 13.00 hod., miestnosť č. 117**

Prítomní (vrátane zúčastnených v zastúpení): vid' podľa prezenčnej listiny

Ospravedlnení:

Peter Báňas - Ministerstvo spravodlivosti SR; Miriam Bročková – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny; Ľubica Vyberalová – Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR

Návrh programu:

1. Otvorenie
2. Informácia o zasadnutiach Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a o stave prípravy Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike
3. Legislatívny návrh zákona o verejnej ochrane práv detí a verejnej ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím
4. Informácia o príprave legislatívneho návrhu stavebného zákona
5. Informácia o plnení Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotných postihnutím
6. Informácia o stave implementácie národných projektov:
 - Národný projekt Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb
 - Národný projekt Pilotná podpora zvyšovania efektivity poskytovania dávok a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodinnom prostredí
7. Rôzne

1. Otvorenie

Jozef Burian, štátny tajomník, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - v úvode privítal všetkých zúčastnených, otvoril zasadnutie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím (ďalej len „výbor“) a ospravedlnil neúčast' Jána Richtera, ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR a predsedu výboru, z dôvodu prijatia zahraničnej návštevy. Zároveň prítomných informoval, že predseda výboru poveril vedením zasadnutia podpredsedu výboru a predsedu Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR pána Branislava Mamojku. Prítomných oboznámil s programom zasadnutia. V súvislosti s programom osobitne upriamil pozornosť na dva body programu - *Legislatívny návrh zákona o verejnej ochrane práv detí a verejnej ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím* a *Informáciu o príprave legislatívneho návrhu stavebného zákona a súvisiacich vykonávacích vyhlášok*.

Následne vyzval Janku Divincovú, riaditeľku Spoločného sekretariátu výborov¹, aby pristúpila ku kontrole uznášaniaschopnosti výboru.

Janka Divincová, riaditeľka Spoločného sekretariátu výborov, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – skonštatovala uznášaniaschopnosť výboru.

¹ zastupujúcu na rokovaní tajomníčku Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím – vyzval prítomných k doplneniu programu do bodu rôzne a schváleniu programu. Informoval, že v rámci bodu Rôzne prítomných oboznámi o priebehu rokovania k aplikácii Schémy pomoci *de minimis* č. 16/2014 na podporu zamestnanosti, ktoré sa uskutočnilo dňa 29. septembra 2014 na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Tibor Kőböl, zástupca skupiny organizácií osôb s telesným postihnutím - navrhol zaradiť do bodu Rôzne riešenie problematiky uhrádzania zdravotníckych pomôcok na základe verejného zdravotného poistenia.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - navrhol do bodu Rôzne doplniť informáciu o výstupoch stretnutia zástupcov organizácií zastupujúcich záujmy osôb so sluchovým postihnutím, ktoré sa uskutočnilo dňa 21. júna 2014.

Následne prítomní program jednohlasne odsúhlasili.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - na úvod zasadnutia výboru podal krátku informáciu o situácii v oblasti podpory chráneného zamestnávania v súvislosti s aplikáciou schémy *de minimis*. Informoval, že sa od tretieho štvrťroku začala vyžadovať dokumentácia financovania chráneného zamestnávania vo vzťahu k Schéme pomoci *de minimis* podľa dodatku č. 16/2014 aj u zamestnávateľov, ktorí túto povinnosť doteraz nemali resp. neboli o nej informovaní. Ako hlavný problém uviedol ohraničenie možnosti poskytnutia príspevkov v priebehu troch rokov do výšky maximálnej 200 000 Eur. Informoval, že požiadal pána Jána Richtera, ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR o sprostredkovanie alebo zabezpečenie prerokovania problematiky. Uviedol, že na stretnutí bolo vysvetlené, že situácia nie je tak nepriaznivá, ako sa pôvodne zdala, pretože okrem schémy *de minimis* je v platnosti aj schéma štátnej pomoci podľa Všeobecného nariadenia 800/2008 o skupinových výnimkách, ktoré umožňujú prispievať aj ďalej na aktívnu podporu zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím, s tým, že sú v nariadení niektoré menšie obmedzenia, a zasa naopak, podstatne vyššie sumy. Uviedol, že sa skutočne ukazuje, že tam, kde v došlo už k vyčerpaniu schémy *de minimis*, alebo nie je vhodná, bude možné pokračovať podľa schémy štátnej pomoci. Uviedol, že podrobnosti budú ďalej vyjasnené v korešpondencii alebo v konaní s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny. Zároveň vyjadril poďakovanie za veľmi rýchle a ústretové rokovanie, ktoré pomohlo túto vec vyjasniť.

Záver: Výbor berie na vedomie informáciu o rokovaní k aplikácii Schémy pomoci *de minimis* č. 16/2014 na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím.

Kontrola uznesení

Janka Divincová, riaditeľka Spoločného sekretariátu výborov, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - informovala, že výbor na poslednom zasadnutí prijal veľké množstvo uznesení. Uviedla, že odpočet niektorých je z dôvodu komplexnosti zaradený na rokovanie ako samostatný bod programu. Prítomných informovala o plnení uznesenia výboru č. 35, ktoré reflektuje na dlhodobú diskusiu na pôde výboru týkajúcu sa problematiky multimodálneho vysielania a rešpektovania ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je televíznym vysielateľom uložená povinnosť vysielat' vo svojej programovej skladbe programy sprevádzané skrytým

alebo otvoreným titulovaním alebo v posunkovej reči, ako aj sprevádzané hlasovým komentárom pre nevidiacich v zákonom stanovenom minimálnom rozsahu. Informovala, že v súvislosti s plnením uznesenia výbor oslovil priamo Radu pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „RVR“), a požiadal o doplnenie a aktualizáciu poskytnutých štatistických výstupov z uskutočnených kontrol a zároveň informáciu o následnom postupe v prípadoch, keď boli vysielateľom uložené sankcie v správnom konaní.

Margita Cafíková, Rada pre vysielanie a retransmisiu - uviedla, že Rada pre vysielanie a retransmisiu v roku 2014 nerealizovala inú formu kontroly, čo sa týka multimodálneho vysielania, než formou vyhodnocovania štatistík, ktoré sú vysielatelia povinní zasielať každý mesiac. RVR ich vyhodnocuje raz za štvrt'rok, z toho dôvodu sa RVR zaoberala výsledkami štatistík za prvý a druhý štvrt'rok. Z výsledkov štatistík vyplynulo, že všetci vysielatelia, na ktorých sa povinnosť týkajúca sa podielov ohľadne multimodálneho vysielania vzťahovala, naplnili zákonom stanovené podiely.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - vyjadril nesúhlas v súvislosti s informáciou, že vysielatelia štatisticky naplnili zákonom stanovené podiely multimodálneho vysielania. Podotkol, že sleduje televízne programy a objem skrytého titulovania je podľa jeho názoru nevyhovujúci. Navrhol, aby RVR nadviazala úzku spoluprácu s osobami so sluchovým postihnutím, na základe čoho by zákonom stanovené podiely multimodálneho vysielania bolo možné aj štatisticky lepšie odsledovať.

Margita Cafíková, Rada pre vysielanie a retransmisiu - uviedla, že tento rok už zrejme iný spôsob kontroly skrytého titulovania nebude možný. Informovala, že RVR už plánuje monitoriny, resp. kontroly väčšieho rozsahu a že RVR bude informovať o uvedenej požiadavke ohľadom zváženia spôsobu kontroly zákonom stanovených podielov multimodálneho vysielania, ako aj štatistického vyhodnocovania. Informovala, že od 1. januára 2014 nadobudla účinnosť novela zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov. V tejto súvislosti vyjadrila poďakovanie Ministerstvu kultúry SR, ktoré akceptovalo pripomienky RVR, na základe ktorých má RVR k dispozícii podrobnejšie podklady k vyhodnocovaniu štatistík. Na ilustráciu uviedla, že vysielateľ je povinný doplniť, aké konkrétne programy odvysielal, v akom konkrétnom rozsahu. Nejedná sa už len o podiely, ale aj o konkrétny časový rozsah aj programy. Pripomenula, že RVR má spôsob kontroly ustanovený zákonom.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - uviedol, že podľa jeho názoru sa situácia ohľadom štatistického vyhodnocovania multimodálneho vysielania nezlepšuje, za čo môže byť zodpovedná aj chybná metodika.

Marta Gajdošíková, Rozhlas a televízia Slovenska - informovala, že vysielanie skrytých a otvorených titulov pre nepočujúcich je doložené faktami, podľa ktorých verejnoprávny vysielateľ si tieto zákonné povinnosti plní, dokonca v roku 2014 ich plní aj nad rámec zákona. Dôkazom je aj samostatný formát vysielania správ v slovenskom znakovom jazyku. Ďalej informovala, že počas medzinárodného týždňa pre nepočujúcich Rozhlas a televízia Slovenska každý týždeň vysielala aj portréty zo skupiny nepočujúcich, zaujímavé krátke dokumenty, ktorých je vyrobených 16 a v ich vysielaní sa bude pokračovať aj v nasledujúcich mesiacoch, vždy v utorok pred správami pre nepočujúcich. Zároveň uviedla, že pokiaľ sa jedná o titulovanie programov, podľa jej názoru sa situácia zlepšuje a Rozhlas a televízia

Slovenska korektne sleduje štatistiky každý mesiac. Prítomných oboznámila, že v druhom polroku roku 2014 nastalo podstatné zlepšenie a začali sa vyrábať reálne audio komentáre. Nejde už len o štatistické vykazovanie zrozumiteľnosti obsahu televízneho vysielania verejnoprávneho vysielateľa, ale o reálne vyrobené audio komentáre. V júni 2014 bol objem audio komentárov 637 minút, čo boli len 4 %, už v septembri to bolo 17 %, čo je v objeme 2 723 minút. Ak sa zoberie do úvahy zákonná povinnosť, ktorá tvorí 20 percentný objem z vysielania, STV1 má 24 hodinové vysielanie a STV2 20 hodinové vysielanie, kde týždenný objem vychádza zhruba asi na 44 hodín celkovo. Uviedla, že odhad, resp. potrebná výroba na rok 2015 je 1 606 hodín audio komentárov, čo znamená 1 720 minút týždenne. Ako problém uviedla vzťah k retransmiterom. Skonštatovala, že do konca roka 2014 bude naplnený zo strany Rozhlasu a televízie Slovenska reálny objem audio komentárov tak, ako to vyžaduje zákon. Následne uviedla, že zástupcovia Rozhlasu a televízie Slovenska požiadali Úniu nevidiacich a slabozrakých Slovenska o pomoc pri zisťovaní do akej miery retransmiteri šíria komentáre. Predpokladá, že sa vyskytne aj technologický problém týkajúci sa set-top boxov. Vyjadrila presvedčenie, že je v tomto období iná situácia, aká bola pred rokom.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - poďakoval za informáciu pani Marte Gajdošíkovej z Rozhlasu a televízie Slovenska a zároveň ocenil a vyzdvihol pokrok, ktorý nastal v otázke audiokomentárov v posledných štyroch mesiacoch.

Milan Měchura, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska - potvrdil, že skutočne sa audiovizuálne diela s hlasovým komentárom objavujú na obrazovke Rozhlasu a televízie Slovenska. Ako faktickú poznámku uviedol, že bol v pripomienkovom konaní návrh zákona o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Uviedol, že Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR si uplatnila doplňujúci návrh v tom zmysle, aby výrobcovia slovenských audiovizuálnych diel a distributéri zahraničných diel, ktorí ich opatrujú dabingom v slovenskom jazyku, boli povinní tieto diela opatrit' aj skrytými titulkami pre nepočujúcich a aj hlasovým komentárom pre nevidiacich a slabozrakých. Informoval, že Ministerstvo kultúry SR tento doplňujúci návrh neakceptovalo, s tým, že odpoveď je pre Úniu nevidiacich a slabozrakých Slovenska takmer neprijateľná. Ako odpoveď Ministerstvo kultúry SR uviedlo, že nesporne by to zvýšilo náklady na výrobu týchto diel, respektíve náklady distributérov na zabezpečenie hlasového komentovania. Uviedol, že návrh predložia priamo do Národnej rady SR, do výborov Národnej rady SR a predpokladá, že návrh podporí aj RVR.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - uviedol, že niekoľkokrát vyzývali RVR k vzájomnej spolupráci, no do dnešného dňa nedostal žiadny podnet. Zdôraznil, že je potrebné venovať sa hlavne téme skrytých titulkov vo filmoch, dokumentoch a programoch pre osoby so sluchovým postihnutím. Zároveň poďakoval za správy v slovenskom posunkovom jazyku a za odvysielanie dokumentov v rámci medzinárodného týždňa pre nepočujúcich.

Ivan Sýkora, Slovenská humanitná rada - navrhol, aby RVR uvádzala počty reálne vyrobených audio komentárov z dôvodu, že jednotlivé prepočty v hodinách a minútach sa môžu pomýliť.

Marta Gajdošíková, Rozhlas a televízia Slovenska - uviedla, že najdôležitejšie sú percentá, a to zákonných 20%. Taktiež sa vyjadrila, že rešpektuje vyjadrenie pána Mamojku z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, že sa oprávnené dožadujú audio komentárov. Informovala, že už v septembri bolo 17 % reálnych audio komentárov. Obsahom boli 3 %,

ktoré sú podľa výkladu verejnoprávneho vysielateľa zrozumiteľné aj pre nevidiacich. Podotkla, že snahou RTVS je skutočne naplniť 20 % zo zákona, bez ohľadu na to, že na výbore použila ako informáciu minúty v týždennom objeme a hodiny v ročnom objeme. Zároveň informovala, že za mesiac august 2014 bolo odvysielaných na STV1 56 % a na STV2 54% audio komentárov, aj keď zákon určuje hranicu 20 % audio komentárov.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - uviedol, že aj keď existuje povinnosť vysielateľov vysielat', či už so skrytými titulkami alebo s komentárom, problémom je, že sa uvedený signál nemusí dostať ku koncovému prijímateľovi. A to je vážnym problémom práve u komentovaného vysielania, pretože žiadna povinnosť nie je uložená napríklad káblovým televíziám. Zároveň upozornil, že držiteľ licencie na prenos a šírenie signálu by mal byť povinný prenášať aj signál s multimodálnou službou. Kompletný signál, ktorý RTVS vysiela, je možné prijímať ako terestriálne a satelitné vysielanie, ale u veľkej väčšiny káblových televízií táto možnosť nefunguje. Preto by bolo potrebné doplniť legislatívu aj o káblové televízie alebo o všetkých sprostredkovateľov signálu. Ďalším problémom sú koncové zariadenia, kde sa tiež opakuje problém v tom, že niektoré zariadenia sú schopné multimodálnu službu reprodukovat', niektoré nie. Skonštatoval, že vhodným nástrojom by bolo verejné obstarávanie a to tak, že štátne inštitúcie a tí, ktorí sú povinní zariadenie obstarávať a sú závislí na štátnom rozpočte by mali jednoznačne trvať na tom, že každý prijímač, ktorý obstarávajú musí uvedenú funkcionálnosť obsahovať. Informoval, že existuje už k uvedenému európsky štandard o požiadavkách prístupnosti pre verejné obstarávanie IKT zariadení a služieb. Je to nový štandard. Bolo by vhodné, aby sa uplatňoval. Je potrebné zamerať pozornosť nielen na vysielateľov, ale aj na celý prenosový reťazec a na dodávateľov koncových zariadení, pretože pokiaľ tento reťazec nebude zabezpečovať prenos kompletného signálu až ku koncovému používateľovi, výsledný efekt nebude uspokojivý.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - poznamenal, že do splnenia percentuálneho počtu skrytých titulkov (50%) by sa nemali započítavať reprízy, na základe ktorých sa programy opakujú.

Margita Cafíková, Rada pre vysielanie a retransmisiu - informovala, že zákon problém započítavania repríz do plnenia percentuálneho počtu skrytých titulkov žiaľ nerieši. Podiel sa vypočítava až z celkového času vysielania, kde do celkového času vysielania nie je zahrnuté doplnkové vysielanie, t. j. reklama, upútavky a pod. Vyňaté sú hudobné programy. Zákon žiaľ nehovorí o tom, že by nemali byť započítavané reprízy. Informovala, že bola možnosť pri novele Zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisiu v znení neskorších predpisov uvedené pripomienkovať. Uviedla, že niektoré skupiny osôb so zdravotným postihnutím daný problém aj pripomienkovali.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - poďakoval RTVS za rýchly postup a napĺňanie vysielania audio komentárov. Podotkol, že by bola užitočná spolupráca kolegov so zdravotným postihnutím a RVR. Skôr by malo ísť o spoluprácu na metodike posudzovania, metodike štatistického vyhodnocovania, ktorá by mala byť riešená a následne formulovaná do uznesenia. Zároveň odporučil zaradiť do uznesenia nasledovný bod: aby sa kompetentné štátne orgány, Ministerstvo kultúry SR, ktoré udeľuje licencie, prípadne Ministerstvo dopravy, výstavy a regionálneho rozvoja SR, ktoré má v kompetencii technickú stránku telekomunikácií, zaoberali práve zabezpečením úplnosti prenosového reťazca od

vysielateľa až ku koncovému užívateľovi, resp. by bol týmto zabezpečený prenos skrytého titulkovania a komentovaného vysielania pre nevidiacich.

Následne zhrnul že Výbor berie informáciu na vedomie.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - navrhol, aby do uznesenia bola zapracovaná úloha zorganizovať stretnutie zástupcov RVR a zástupcov osôb so sluchovým postihnutím. Následne uviedol príklad, kde v Českej republike členka Rady pro rozhlasové a televizní vysílání je sluchovo postihnutá a zároveň je zodpovedná za sledovanie skrytých titulkov. Uviedol, že by privítal členstvo zástupcu osôb so sluchovo postihnutím v RVR .

Daniela Kuhnová, Ministerstvo kultúry SR - taktiež podporila myšlienku iniciovať stretnutie za účasti tvorcov Zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov a subjektov, ktoré sú kompetentné v oblasti prenosu signálu až ku koncovému vysielateľovi. Navrhla, aby bolo zorganizované aj pracovné stretnutie s RVR, s expertmi zo sekcie médií a audiovizie Ministerstva kultúry SR.

Záver: Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím zbral na vedomie informáciu Rady pre vysielanie a retransmisii o aktuálnom stave plnenia povinnosti zabezpečiť multimodálny prístup k programovej službe a audiovizuálnej mediálnej službe pre osoby so zrakovým postihnutím a pre osoby so sluchovým postihnutím v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov.

Výbor vyslovil uznanie Rozhlasu a televízii Slovenska za rýchly pokrok pri naplňaní povinnosti zabezpečiť multimodálny prístup k programovej službe v zmysle Zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov a rastúci podiel programov s hlasovým komentovaním pre nevidiacich.

Uložil tajomníčke Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím iniciovať a zabezpečiť stretnutie vecne zainteresovaných inštitúcií k problematike úplnosti prenosového reťazca multimodálneho vysielania s cieľom naplnenia možnosti riadne využívať službu hlasového komentovania pre nevidiacich koncovým užívateľom.

Ďalej uložil tajomníčke Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím iniciovať a zabezpečiť stretnutie vecne zainteresovaných inštitúcií k zabezpečeniu kvality a rozsahu skrytého titulkovania pre nepočujúcich

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 44 zo dňa 29. septembra 2014

Janka Divincová, riaditeľka Spoločného sekretariátu výborov - prítomných informovala, že uznesenie č. 36 sa týkalo prijatia Východiskového materiálu Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím k problematike osôb so zdravotným postihnutím ako súčasťou tvorby Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, o ktorej bude bližšie informovať riaditeľ odboru ľudských práv Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v samostatnom bode programu.

K plneniu uznesenia č. 37, ktoré sa týka povinnosti pravidelne informovať o postupe implementácie časovo aktuálnych úloh Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, budú informovať zástupcovia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR taktiež v samostatnom bode programu.

K plneniu uzneseniu výboru č. 38 podal informáciu štátny tajomník Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR František Palko (pozri tento záznam str. 18).

Uznesením č. 39 došlo k renominácii na poste zástupcu výboru vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania. Nominovaná zástupkyňa výboru, pani Vyberalová, sa z dnešného rokovania ospravedlnila, ale sprostredkovane možno tlmočiť jej informáciu, že Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania sa v medziobdobí venoval výlučne problematike prípravy východiskového materiálu vo vecnej pôsobnosti výboru.

Uzneseniam výboru č. 40 a č. 42 (implementácia národných projektov) je venovaný samostatný bod programu.

Následne informovala o dvoch bodoch, ku ktorým výbor na ostatnom rokovaní neprijal závery formou uznesenia, ale sú zakomponované do záverov výboru, z ktorých vyplynuli pre výbor ďalšie akcie. Jedným z nich je *problematika krátenia príspevku na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím* Úradmi práce sociálnych vecí a rodiny. V nadväznosti na prednesenie tohto problému na poslednom zasadnutí výboru bolo iniciované stretnutie na úrovni štátneho tajomníka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Branislava Ondruša. Vyzvala pána Mamojku predsedu Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredsa výboru, aby prítomných informoval o výsledku stretnutia.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredsa Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - prítomných stručne informoval, že na stretnutí sa riešil zákaz kumulácie príspevkov na podporované zamestnávanie s príspevkami z iných zdrojov, ako sú napríklad dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a dotácie z vyšších územných celkov, obcí a miest, ktorý bol príčinou krátenia príspevkov na podporu zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím. Prítomných informoval, že po tom, ako Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR vydalo koncom roku 2013 zákaz tejto kumulácie, a následnom zistení, že tento zákaz je v rozpore, respektíve sa neopiera o Nariadenie komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy o fungovaní EÚ, vyjadril voči uvedenému zákazu protest. V priebehu jedného týždňa sa uskutočnilo na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR rokovanie pod záštitou pána štátneho tajomníka Ondruša a v priebehu niekoľkých týždňov bolo vydané nové usmernenie pre Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré túto kumuláciu povoľuje. Ako príklad uviedol, že je možné kumulovať príspevok na chránené pracovisko od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s príspevkom na poskytovanie služieb od samosprávnych krajov, prípadne od obcí a podobne do 100% oprávnených nákladov. Zároveň poďakoval Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR za promptný a ústretový prístup v danej veci.

Janka Divincová, riaditeľka Spoločného sekretariátu výborov – k problematike *inkluzívneho vzdelávania* vyzvala k podaniu informácie riaditeľku odboru špeciálnych škôl, špeciálnych výchovných zariadení a poradenských zariadení Tekelovú z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (*Informáciu o aktuálnych krokoch a zámeroch Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v oblasti vytvárania podmienok na vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v základných školách bežného typu*).

Mária Tekelová, riaditeľka odboru špeciálnych škôl, špeciálnych výchovných zariadení a poradenských zariadení, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR - uviedla,

že na základe výzvy výboru bude informovať o aktuálnych krokoch a zámeroch Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVŠ SR“) v oblasti vytvárania podmienok na vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v základných školách bežného typu. Najskôr sa zmienila o aktuálnom legislatívnom stave a následne o aktuálnych krokoch MŠVVŠ SR. Informovala, že na základe platnej právnej sústavy SR majú deti právo na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu. Rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu je garantovaný v zmysle ustanovenia § 144 ods. 1 písm. c) Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Deti vo veku povinnej školskej dochádzky bez ohľadu na to, či nie sú alebo sú deťmi so zdravotným postihnutím, majú v zmysle tohto nárok na prijatie do základnej školy v školskom obvode, do ktorého patria podľa svojho bydliska. Vytváranie školských obvodov sa zo zákona vzťahuje na základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Obec, ako zriaďovateľ základnej školy, má zo zákona povinnosť vytvárať podmienky na zabezpečenie výchovy a zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v školách a školských zariadeniach, ktorého je zriaďovateľom a to v zmysle ustanovenia § 6 ods. 3 písm. c) Zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve, školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákonný zástupca dieťaťa má právo voľby, či bude jeho dieťa plniť svoju povinnú školskú dochádzku v škole z obvodu, do ktorého patrí, alebo v škole z iného školského obvodu, ktorá má na jeho prijatie voľnú kapacitu. Uviedla, že ďalšou možnosťou jeho voľby sú súkromné alebo cirkevné školy, pričom tieto školy nemajú povinnosť prijať prihlásené dieťa, pretože nemajú určený obvod. Zákonní zástupcovia sa môžu tiež rozhodnúť pre špeciálnu školu, ktorá je špecifická tým, že je v priamej štátnej zriaďovateľskej pôsobnosti, ak nie je zriadená ako súkromná, alebo cirkevná a teda nemá pôsobnosť určenú školským obvodom. Keďže sa zriaďuje so zameraním na vzdelávanie detí s určitým druhom zdravotného postihnutia, vzdelávacie podmienky pre deti s príslušným zdravotným postihnutím vrátane odborného špeciálno-pedagogického vyučovania má vytvorené už pri svojom vzniku. V tom je jej základný rozdiel od základnej školy bežného typu, ktorá si prispôbuje svoj školský vzdelávací program a všetky následné náležitosti podľa toho, s akým druhom a stupňom zdravotného postihnutia sa deti do nej prihlásia. Zabezpečenie optimálnych podmienok môže vyžadovať určitý čas, pričom môže ísť o hľadanie vhodného asistenta učiteľa, školského špeciálneho pedagóga s príslušnou špecializáciou, ale aj naplánovanie ich miest do rozpočtu, zabezpečenie špeciálnych učebných pomôcok, kompenzačných pomôcok a podobne. Na zabezpečovanie špecifických podmienok pre žiaka so zdravotným znevýhodnením má každá škola bez rozdielu zriaďovateľa, t.j. aj súkromná a cirkevná, zvýšené finančné prostriedky v rozpočte na základe koeficientu určeného všeobecne záväznými právnymi predpismi pre daný druh a stupeň zdravotného postihnutia alebo znevýhodnenia. Zvýšený rozpočet slúži okrem iného na špeciálne učebné kompenzačné pomôcky, ale aj na mzdy školských špeciálnych pedagógov. Nepatria do tohto zvýšeného koeficientu pedagogickí asistenti, asistenti učiteľa, pre ktorých je vytvorená samostatná dotácia v rámci rozpočtu MŠVVŠ SR a závisí vždy od ročného prerozdelenia finančných prostriedkov na tento účel. Uviedla, že školy o dotáciu na asistenta učiteľa vždy žiadali MŠVVŠ SR prostredníctvom svojho zriaďovateľa, ktoré v rámci vyčlenených prostriedkov rozpočtu prerozdeľovalo túto dotáciu. V predchádzajúcom období sa na asistentov učiteľa vyčleňovala suma, ktorá dokázala pokryť ani nie 50 %, ale približne 47 %. Mierne sa vždy zvyšovala iba o mieru inflácie. Z uvedeného vyplýva, že na asistentov učiteľa je obec ako zriaďovateľ povinná vytvoriť podmienky na uplatňovanie práv dieťaťa na vzdelávanie špeciálnymi formami a metódami v rámci svojej obce. Z uvedeného vyplýva, že súčasná legislatíva platná v rezorte školstva, právo detí so zdravotným postihnutím na vzdelávanie podľa jeho špeciálnych požiadaviek v každom type základnej školy sa zaručuje. V praxi však nie je aplikovaná na postačujúcej úrovni. Zaostáva tiež snaha učiteľov dopĺňať si

teoretické vedomosti a praktické zručnosti zamerané na vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím. Určitú spätnú väzbu môžeme získavať aj pri zisťovaní kvality škôl, napríklad úrovňou atmosféry v škole a tým, ako sa deti so zdravotným znevýhodnením, alebo zdravotným postihnutím v škole cítia. K tomu MŠVVŠ SR v rámci rôznych výskumov, ktoré sú zamerané na evaluačné zisťovania pristupuje, ale uviedla, že rezort nemá také výstupy, aby mohli uvedené zahrnúť do výstupných správ. Sú to výskumy zatiaľ nie na aplikačnej úrovni. Ďalej uviedla, že kompetencie v oblasti kontroly uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov súvisiacich s výchovou a vzdelávaním v regionálnom školstve má Štátna školská inšpekcia. Vo vyššie uvedenom zmysle sa jedná o kontrolu dodržiavania odporúčaní pre vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím vydaných Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Pri negatívnych zisteniach môže uložiť opatrenie, sankciu. Na návrh hlavného školského inšpektora je zriaďovateľ povinný riaditeľa odvolať.

Prítomných ďalej informovala o aktuálnych krokoch MŠVVŠ SR. Od septembra 2014 je výška dotácií na asistentov učiteľa navýšená na mieru, ktorou sa dosiahlo pokrytie žiadostí základných škôl do konca roka 2014 na 100 %, s reálnym predpokladom kontinuity tohto stavu aj na ďalší rozpočtový rok 2015. V súvislosti s pripravovaným návrhom nového zákona o financovaní regionálneho školstva uviedla, že sa navrhuje ďalší pozitívny krok, a to pridelenie finančných prostriedkov na pedagogického asistenta na školský rok, nie na kalendárny rok, čiže už to nebude dotačná schéma, ktorá bola doteraz zaužívaná v rámci rozpočtového roka. Podotkla, že uvedené odstráni najmä neistotu pri zápise prvákov so zdravotným postihnutím do školy, bez toho, aby škola nemala istotu, že môže počítať s prostriedkami na mzdu asistenta učiteľa. Ďalej informovala, že sa plánuje tiež zaviesť viazanosť časti zvýšeného rozpočtu škôl z vyšších koeficientov na žiakov so zdravotným znevýhodnením na mzdu pre školského špeciálneho pedagóga, čiže účelovo viazanej polovice. MŠVVŠ SR predpokladá, že to bude polovica zvýšeného rozpočtu práve na mzdový normatív a zvyšná časť na zabezpečenie špeciálnych učebných a kompenzačných pomôcok. Poznamenala, že rezort školstva bude hľadať ďalšie zdroje na zvyšovanie počtu školských psychologov, ktorých prítomnosť v škole pozitívne ovplyvňuje jej klímu, čo je okrem iných benefitov, dôležitý predpoklad vytvárania proinkluzívnej atmosféry v detských kolektívoch, ale aj pedagogickom zbore.

Na záver uviedla, že v kontexte súčasných legislatívnych podmienok vytvorených na úrovni rezortu školstva a ich ďalšieho precizovania je potrebný nadrezortný pohľad, ktorý si vyžaduje najmä starostlivosť o deti s ťažším stupňom zdravotného postihnutia. Ich rozvíjanie a vzdelávanie si vyžaduje totiž nielen pedagogický, špeciálno-pedagogický, pedagogicko-asistenčný prístup, ale aj zdravotnícku a opatrovateľsko-asistenčnú pomoc, či už priamo v škole bežného typu alebo v škole typu integračného centra špeciálnej školy, a to na báze medzirezortného prepojenia poskytovania potrebnej starostlivosti, tak ako sa to osvedčuje v zahraničí.

Mária Orgonášová, Únia miest Slovenska – uviedla skúsenosť, ktorú má s rodičmi osôb so zdravotným postihnutím, detí a mládeže. Rodičia zväčša vítajú možnosť inkluzívneho vzdelávania v bežných školách. Rozdiel je len v tom, že doteraz nie všetky školy boli zabezpečené spôsobom, aby úroveň poskytovania pomoci, či už pedagogickej alebo kompenzačnej bola pre dieťa vyhovujúca. Uviedla, že sa nestotožňuje s názorom navýšenia finančných prostriedkov pre terénnych špeciálnych pedagógov, kde by každá škola, ktorá má žiaka v procese inkluzívneho vzdelávania, mala aj príslušného špeciálneho pedagóga na plný úväzok. V zahraničí sú známe situácie, že jeden terénny špeciálny pedagóg navštevuje 10

škôl, kde sú deti s rovnakým druhom zdravotného postihnutia. Zároveň poskytuje informácie rodičom, deťom, učiteľom a pomáha všetkým, aby konkrétne situácie zvládli. Podotkla, že počet terénnych špeciálnych pedagógov nie je na postačujúcej úrovni a taktiež nie je legislatívne ošetrený. Vyjadrila potešenie nad navýšením finančných prostriedkov, ako aj nad navýšeným počtom asistentov učiteľov. Na záver podotkla, že mnohí rodičia by si funkciu asistenta učiteľa radi prevzali, čo žiaľ často neumožňuje ich kvalifikácia.

Mária Tekelová, riaditeľka odboru špeciálnych škôl, špeciálnych výchovných zariadení a poradenských zariadení, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR - uviedla, že v legislatíve je školský špeciálny pedagóg a cestujúci špeciálny pedagóg zahrnutý ako terénny špeciálny pedagóg. Terénni špeciálni pedagógovia sú väčšinou zameraní veľmi špecializovane, napríklad Levoča má terénneho špeciálneho pedagóga pre deti so zrakovým postihnutím. Centrá špeciálneho pedagogického poradenstva sa tej legislatívnej možnosti nezhostili tak, ako by MŠVVŠ SR potrebovalo. Uviedla, že zisťujú príklady dobrej praxe, akým spôsobom uvedené funguje v zahraničí, takže už určité príklady majú. Informovala, že u nás zatiaľ odborníci radšej pracujú v poradniach, priamo v ambulanciách alebo v škole. Uviedla, že školský špeciálny pedagóg, je v legislatívnom zámere MŠVVŠ SR a informovala, že rezort pripravuje paragrafové znenie aj do zákona o financovaní, takže spomínaná polovica zvýšeného rozpočtu školy, ktorý je napočítaný na deti s každým druhom zdravotného postihnutia, bude musieť byť investovaná do mzdy školského špeciálneho pedagóga. Niektorej škole vyjde možno tretinový úväzok, alebo polovičný. Informovala, že uskutočnili prieskum toho, kde školskí špeciálni pedagógovia už fungujú, koľko dní sú v škole, koľko zabezpečia žiakov a podobne. Uvedené majú zmapované a je to vec, ktorá si nevyžaduje vstup do zákona. Predpokladá, že školskí špeciálni pedagógovia budú mať záujem takto pracovať. Informovala, že asistentov môžu robiť rodičia, v praxi ich aj robia a postupne, keď sa im podarí dieťa etablovať v škole tak, že nepotrebujú mať pri sebe rodiča, tak rodič svoje dieťa púšťa asistentovi, ktorý v škole je.

Ivan Štubňa, zástupca skupiny organizácií osôb s duševnými poruchami a poruchami správania – informoval sa na možnosť poskytnúť asistenta pre stredné školy, prípadne vysoké školy.

Mária Tekelová, riaditeľka odboru špeciálnych škôl, špeciálnych výchovných zariadení a poradenských zariadení, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR - uviedla, že legislatíva samozrejme počíta aj s asistentmi učiteľa na stredných školách. V zákone č. 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ustanovení, ktoré určuje pracovnú náplň pedagogického asistenta sa hovorí o tom, že na strednej škole je pedagogický asistent zaradený vtedy, keď je jeho cieľom pomôcť učiteľovi pri žiakoch so zdravotným postihnutím. To je napríklad rozdiel v porovnaní so základnou školou, kde je tá definícia zameraná na zdravotné znevýhodnenie, čiže napr. aj na deti s vývinovými poruchami učenia, poruchami pozornosti, hyperaktivitou. Na strednej škole sú to vyslovene zdravotné postihnutia, ktoré poznáme aj z medicínskeho hľadiska a z hľadiska zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Informovala, že doteraz Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pridelovalo asistentov učiteľa na základe dotácií a žiadostí, na základe čoho sa zohľadňovala práve situácia pre deti vo veku povinnej školskej dochádzky na základnej škole. Vzhľadom na to, že v súčasnosti sa riešili finančné prostriedky na pokrytie všetkých žiadostí z predchádzajúceho kalendárneho roka, na tento kalendárny rok, do konca decembra

2014 by mali byť pokryté všetky žiadosti, ktoré sa týkajú aj stredných škôl a ich preklopením na ďalší kalendárny rok.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - navrhol riešiť aj počet sluchovo postihnutých žiakov v integrovaných triedach tak, aby žiak so sluchovým postihnutím nebol v triede osamotený.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - bližšie prerokovávanie jednotlivých dotazov by navrhol riešiť buď na odbornej konferencii alebo odporučil konzultovať jednotlivé okruhy priamo s MŠVVŠ SR. Zároveň vyjadril potešenie a na záver poďakoval za zlepšenie situácie v oblasti pedagogických asistentov.

2. Informácia o zasadnutiach Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a o stave prípravy Celostátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike

Milan Kollár, riaditeľ odboru ľudských práv, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR - prítomných informoval o stave prípravy Celostátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR (ďalej len „stratégia“). Uviedol, že proces prípravy stratégie bol od samého začiatku vedený participatívnym spôsobom a tento prístup Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (ďalej len „MZVEZ SR“) uplatňuje aj v záverečnej fáze jej prípravy. Mandátom stanoveným Radou vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) číslo 115 z 26. júna 2014 bolo ministrom zahraničných vecí európskych záležitostí uložené v spolupráci s ministrom spravodlivosti; ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny; ministrom školstva, vedy, výskumu a športu; ministrom kultúry a ostatnými členmi rady zastupujúcimi verejnú správu pokračovať v rokovaní o aktuálnej verzii textu návrhu stratégie s cieľom odstránenia rozporov vzniknutých počas medzirezortného pripomienkového konania. Na základe tohto mandátu MZVEZ SR analyzovalo 163 zásadných pripomienok predložených v rámci medzirezortného pripomienkového konania. Tieto pripomienky mali rôznu povahu. Boli to pripomienky k filozofickej povahe dokumentu, ako i pripomienky formálno-právnej povahy. Mnohé mali charakter programových vízií pri definovaní úloh, avšak pri niektorých spomedzi nich absentovala konkrétnosť pri formulovaní ich obsahu. Napriek uvedenému bola vôľa sa so zásadnými pripomienkami vysporiadať. Bolo identifikovaných 35 okruhov tém s určením subjektov, s ktorými boli vedené rokovania v rozmedzí od 6. augusta 2014 do 12. septembra 2014. V tomto uvedenom termíne sa uskutočnilo 31 tematicky zameraných rokovaní za účasti pripomienkujúcich subjektov a prizvaných zástupcov zainteresovaných orgánov štátnej správy. Zámerom bolo umožniť vzájomnú diskusiu a vypočúť si názory všetkých platforiem s cieľom identifikovať témy, kde možno ešte dosiahnuť kompromis, ale aj témy vyžadujúce ďalšiu diskusiu. Uviedol, že počas tohto obdobia sa stretli s 25 subjektmi, ktoré boli reprezentované 79 zástupcami. Z každého rokovania bol vypracovaný písomný záznam, ktorý bude súčasťou materiálu predloženého na rokovanie vlády SR a spolu bolo spracovaných 45 záverov. Informoval, že viackrát počas rokovaní boli konfrontovaní s otázkou, či sa jedná o rokovania, ktoré by boli pokračovaním rozporových konaní. Zdôraznil, že išlo o expertné rokovania a ich hlavným cieľom bolo prediskutovať možnosti využitia niektorých návrhov, predložených v rámci medzirezortného pripomienkového konania pri ďalšom obsahovanom spracovaní návrhu stratégie. Preto neboli tieto pripomienky prerokované jednotlivo, podľa pripomienkujúcich subjektov, ale tematicky.

Navyše, boli prerokovávané aj námietky, ktoré nemali charakter pripomienok. Pozícia MZVEZ SR vychádzala z viazanosti SR medzinárodnopravnými záväzkami, európskou judikatúrou, ako aj vnútroštátnou legislatívou, a preto bola táto pozícia viackrát na rokovaníach zmienená a naplnená pri formulácii záverov. Tematické rokovania sa netýkali príloh stratégie, ktoré majú len informatívnu povahu a neboli preto ani predmetom pôvodného medzirezortného pripomienkového konania.

V súvislosti s workshopom organizovaným v roku 2013 konštatoval, že MZVEZ SR sa dopracovalo ku kultivovanej diskusii. V niektorých kľúčových otázkach v rámci odbornej diskusie sa podarilo nájsť prienik v názoroch, ktoré sa pretavili do návrhu uznesenia či samotného materiálu. Ako príklad uviedol presnejšiu definíciu úloh uznesenia s identifikovaním gestorov úloh, čo bude prínosom najmä pri ich implementácii v praxi. V uznesení sa tiež navrhuje, aby sa pri tvorbe, aktualizácii a implementácii verejných politík vychádzalo zo stratégie a jej priorit. S cieľom reflektovania celospoločenského vývoja sa táto stratégia bude aktualizovať každé dva roky na základe správ predložených vecne príslušnými subjektmi a komplexné zhodnotenie bude v roku 2020. Uviedol, že pozitívne možno hodnotiť stanovisko rezortu spravodlivosti k zväženiu možnosti zriadenia nového Výboru pre agendu občianskych a politických práv a slobôd v rámci rady. Táto otázka bude po prijatí stratégie zodpovedne posúdená s cieľom identifikovať tie okruhy otázok, ktoré pokladáme za potrebné vo formáte rady riešiť. Na rokovanie vlády SR bude taktiež predložená komplexná analýza stavu uplatňovania ľudských práv na Slovensku, ktorej spracovanie navrhlo 13 členov rady zastupujúcich občiansku spoločnosť. Táto analýza bude spracovaná nezávislým externým subjektom a výsledkom rokovaní je aj doplnenie nových úloh do stratégie. Informoval, že aj keď nebolo možné akceptovať niektoré z pripomienok v plnom rozsahu, po vecnej diskusii sa vo viacerých prípadoch dospelo aspoň ku čiastkovým kompromisom. Skutočnosť, že o otázkach spoločného záujmu je potrebné otvorene diskutovať na vhodných fórach a primeraným spôsobom so snahou hľadať možné riešenia, potvrdzuje aj dohoda o vytvorení medzirezortného programu pre oblasť ľudských práv, prostredníctvom ktorého bude možné monitorovať a vyhodnocovať využívanie finančných zdrojov alokovaných na implementáciu ľudskoprávných politík. Uviedol, že pozitívne je možné hodnotiť aj dosiahnutý konsenzus pri doplnení úlohy ministromi spravodlivosti pripraviť participatívnym a odborným spôsobom komplexnú právnu úpravu Slovenského národného strediska pre ľudské práva a predložiť ju na rokovanie vlády SR do decembra 2015. Je možné predpokladať, že rok 2015 bude v znamení aktívnej participatívnej spolupráce, ktorej výsledkom bude inštitúcia spĺňajúca všetky požadované kritériá. Rokovania zároveň identifikovali témy a úlohy, ktorým je potrebné sa v nadchádzajúcom období ďalej intenzívne venovať.

Následne informoval, že medzi otázky, ktoré zostali otvorené, a ktoré sú kľúčové, patrí zotrvanie na rozpore pri určení gestorstva Akčného plánu výchovy a vzdelávania k ľudským právam, ako i zriadenie celoštátnej komisie výchovy a vzdelávania k ľudským právam a to z dôvodu zásadnej pripomienky Ministerstva školstva, vedy a výskumu a športu SR, ktoré sa vzhľadom na prierezovosť, nadrezortnosť a rozsah úlohy zatiaľ neidentifikovalo ako nositeľ žiadnej z uvedených úloh. Aj napriek snahe dosiahnuť kompromis v čo najväčšej možnej miere, ostalo tiež niekoľko otvorených otázok programového charakteru, nebol dosiahnutý konsenzus v názoroch členov rady a zástupcov Ministerstva financií SR na otázku financovania Kancelárie verejnej ochrankyne práv. Zostali otvorené aj nezodpovedané pripomienky členov rady týkajúce sa novely zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy znení neskorších predpisov (Kompetenčný zákon), v súvislosti s definovaním kompetencie orgánov štátnej správy v oblasti ľudských práv a vytvorenie ústredného orgánu štátnej správy pre oblasť ľudských práv. Otvorené zostáva aj prehodnotenie systému fungovania splnomocnencov vlády SR a prierezových ľudskoprávných problematik a prípadné zverenie agendy novému orgánu, a otázku vytvorenia

legislatívnych a finančných podmienok fungovania ľudskoprávnych mimovládnych organizácií.

Na záver uviedol, že posledná fáza expertných rokovaní vytvorila priestor pre ďalšiu diskusiu o eticko-hodnotových otázkach. Je zjavné, že kultivovaná diskusia o ľudských právach je nanajvýš potrebná. Je veľmi vhodné pozitívne oceniť aktívnu účasť aj zástupcom organizácií, ktoré majú odlišný pohľad na problematiku ľudských práv a ich progresívne rozvíjanie, pretože len pri vzájomnom dialógu je možné scitlivovanie spoločnosti a hľadanie možných prienikov. Jedným z nich je aj stotožnenie sa v názore so zástupcami Konferencie biskupov Slovenska a Fóra kresťanských inštitúcií na potrebe finančného zabezpečenia stratégie s cieľom jej efektívnej implementácie. Na záver zdôraznil, že stratégia nie je materiál legislatívnej povahy, ale jej hlavným cieľom je zmapovanie aktuálneho stavu a definovanie rámcov a priorít budúceho zlepšenia ochrany ľudských práv na Slovensku.

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny - uviedla, že bola účastná na viacerých workshopoch v tematických skupinách, kde komunikácia bola veľmi konštruktívna a korektná.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - doplnil, že Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím schválil prílohu - Východiskový materiál za oblasť práv osôb so zdravotným postihnutím k Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v SR, kde sú stanovené určité úlohy alebo ciele.

Záver: Výbor berie na vedomie informáciu o zasadnutiach Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a o postupe prípravy Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 45 zo dňa 29. septembra 2014.

3. Legislatívny návrh zákona o verejnej ochrane práv detí a verejnej ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím

Nadežda Šebová, generálna riaditeľka sekcie sociálnej a rodinnej politiky, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – informovala, že sa jedná o pracovnú verziu materiálu, o ktorej sa bude diskutovať a ktorá ešte nebola predložená do legislatívneho procesu. Odovzdala slovo riaditeľovi odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím Michalovi Krivošíkovi, ktorý je gestorom návrhu zákona o verejnej ochrane práv detí a verejnej ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím za Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - prítomných informoval o pracovnej verzii návrhu zákona o verejnej ochrane práv detí a verejnej ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím. Uviedol, že úloha inštitucionálne upraviť mechanizmus verejnej ochrany práv detí a práv osôb so zdravotným postihnutím vyplynula Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, ako aj z Akčného plánu pre deti a mládež. Uviedol, že sú to zároveň záväzky vyplývajúce z

Dohovoru o právach dieťaťa a Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich opčných protokolov.

K tvorbe tejto normy bola vytvorená pracovná skupina pozostávajúca z nominovaných členov výborov (Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím, Výboru pre deti a mládež) a zástupcov rezortov (Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR). Ambíciou materiálu je pretaviť do legislatívnej podoby záväzky, ktoré nám vyplývajú z dohovorov, z ich opčných protokolov, ako aj záväzky alebo odporúčania a rezolúcie Valného zhromaždenia OSN o vnútroštátnych inštitúciách na presadzovanie a ochranu ľudských práv, tzv. Parížskych princípov, aby postavenie komisára bolo akceptované celospoločensky a splňalo parížske princípy. Informoval o predmete návrhu zákona (upravuje pôsobnosť, postavenie, voľbu, výkon funkcie a skončenie výkonu funkcie komisára, ako aj zriadenie inštitúcie - úradu komisára pre deti a úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím). Druhá časť návrhu zákona je venovaná komisárovi pre deti, ale vzhľadom na to, že komisári (aj pre deti, aj pre osoby so zdravotným postihnutím) sú postavení veľmi obdobným spôsobom, uviedol, že sa bude venovať hlavne tretej časti, ktorá upravuje postavenie komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Informoval, že prvotná štruktúra materiálu bola odlišná od súčasnej vzhľadom na to, že sa navrhovalo konštituovanie spoločného úradu pre oboch komisárov. V rámci tvorby sa dospelo k názoru, že by nastávali veľké problémy pri personálnych konštrukciách, materiálo-technickom zabezpečení jedného úradu pre dvoch samostatných komisárov. Z toho dôvodu sa nezávislosť komisárov premietla aj do inštitucionálnej nezávislosti. Predmetom činnosti komisára pre osoby so zdravotným postihnutím je striktne iba oblasť, ktorú zastrešuje Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor“) a jeho opčné protokoly s tým, že úlohou komisára je podporou a presadzovaním práv zabezpečovať a sledovať dodržiavanie práv osôb so zdravotným postihnutím, vyplývajúcich z dohovoru. Na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím sa má právo obrátiť každý. Každým je myslené okrem plnoletej fyzickej osoby spôsobilej na právne úkony aj osoba, ktorou je napríklad osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, alebo aj dieťa (obracať sa môže samo, bez vedomia svojich zákonných zástupcov, napr. rodičov, opatrovníkov atď., alebo sa môže obrátiť na komisára aj prostredníctvom inej osoby alebo skupiny osôb).

Pôsobnosť komisára pre osoby so zdravotným postihnutím sa podľa návrhu vzťahuje na orgány verejnej správy, právnické osoby a fyzické osoby-podnikateľov. Fyzické osoby-podnikatelia sú spomenuté z dôvodu, že aj samotný dohovor nabáda, aby záväzky zmluvných strán smerovali aj do súkromnej sféry. Pôsobnosť komisára sa tak ako pri iných orgánoch, napr. pri verejnom ochrancovi práv, nevzťahuje na orgány verejnej moci.

Ďalej uviedol, že v zmysle návrhu, pri vykonávaní svojej činnosti, komisár pre osoby so zdravotným postihnutím disponuje nasledovnými kompetenciami; môže posudzovať na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy dodržiavanie práv osôb so zdravotným postihnutím, monitoruje dodržiavanie práv osôb so zdravotným postihnutím, najmä vykonávaním nezávislého monitorovania, presadzuje záujmy osôb so zdravotným postihnutím, čiže je akýmsi hovorcom tejto skupiny osôb v spoločnosti a organizuje aktivity na podporu dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím a na zvyšovanie povedomia. V podstate pri komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím sú to aj očakávania z dohovoru, ktoré sú upravené v článku 33, odsek 2, kde sa určuje, aké aktivity alebo aké kompetencie by mala mať takáto inštitúcia. Pre napĺňanie svojich kompetencií komisár pre osoby so zdravotným postihnutím disponuje aj širokou škálou oprávnení na ich zabezpečenie, a to napr. tým, že je oprávnený požadovať o poskytnutie informácií, požadovať od subjektov kópie spisovej dokumentácie vrátane obrazových a zvukových záznamov.

„Raritným“ oprávnením komisára je napr. to, že môže od orgánov verejnej správy vyžadovať výkon ich oprávnení. Takúto pôsobnosť alebo oprávnenie doposiaľ nemá žiaden iný orgán. Ďalším z jeho oprávnení je napr. to, že môže hovoriť s osobami so zdravotným postihnutím, ktoré sú zaistené v miestach, kde sa vykonáva väzba a trest odňatia slobody; v prípade detí, napr. v ústavnom zariadení bez prítomnosti iných osôb. Taktiež môže predkladať oznámenia v mene osoby so zdravotným postihnutím alebo v mene osôb so zdravotným postihnutím podľa medzinárodných dohovorov. Má sa tým na mysli predkladanie oznámení, ale to iba v tom prípade, ak boli vyčerpané všetky vnútroštátne opravné prostriedky. Taktiež môže predkladať vyjadrenia, stanoviská, ktoré sa podávajú v individuálnych veciach. Stanoviská sú všeobecné vyjadrenia, ktoré je možné zverejňovať aj prostredníctvom Tlačovej agentúry SR. Ďalej uviedol, že sa rozširuje časť občianskeho súdneho poriadku a dáva sa komisárovi oprávnenie zúčastňovať sa konania ako vedľajšieho účastníka konania popri navrhovateľovi alebo popri odporcovi. Doposiaľ takúto možnosť mali právnické osoby, ktoré sa podieľajú na ochrane ľudských práv. Komisár nie je právnickou osobou. Právnickou osobou, ktorá sa nezapisuje do obchodného registra, je iba úrad komisára.

Prítomných informoval, že štatutárnym orgánom úradu komisára je komisár; a to z toho dôvodu, aby sa v čo najširšej miere mohol podieľať aj na personálnom obsadení svojho úradu, ako aj na jeho ďalšom fungovaní. Úlohu štatutára aspoň čiastočne môže na seba prevziať do budúcnosti riaditeľ úradu komisára. Podrobnosti o organizácii a úlohách úradu komisára upravuje štatút, ktorý je zverený vyslovene do pôsobnosti komisára. Jeho úlohou je odborné, organizačné a technické zabezpečenie činnosti komisára. Zamestnanci úradu sú zamestnaní podľa zákona č. 552/200 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a budú odmeňovaní na základe Zákonníka práce. Postavenie komisára je nezávislé a funguje oddelene od iných orgánov, ktorým právny poriadok osobitne predpisuje kompetencie v oblasti ľudských práv. Zákon upravuje sedem podmienok zvoliteľnosti, a to že je občanom SR, má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu; získal vysokoškolské vzdelanie najmenej druhého stupňa; je to osoba, ktorá je bezúhonná; nie je členom politickej strany ani politického hnutia. Osoba komisára musí byť akceptovaná reprezentatívnymi organizáciami. Pri reprezentatívnych organizáciách sa majú na mysli neziskové organizácie alebo občianske združenia, ktoré pôsobia v oblasti presadzovania ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím a pôsobia najmenej päť rokov v oblasti presadzovania ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím, ak sa jedná o komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Splnenie týchto podmienok zvoliteľnosti overuje kancelária Národnej rady SR.

Zároveň informoval o voľbe komisárov. Uviedol, že komisára v zmysle predloženého návrhu navrhuje najmenej pätnásť poslancov Národnej rady SR. Funkčné obdobie komisára je navrhnuté na šesť rokov, výkon funkcie komisára je nezlučiteľný s výkonom funkcie v inom orgáne verejnej moci. Nie je zlučiteľná ani funkcia komisára s osobou druhého komisára. Ustanovuje sa, akú činnosť nemôže komisár vykonávať popri vykonávaní svojej funkcie. Zákon upravuje aj otázku skončenia výkonu funkcie komisára. Jediný dôvod, kedy je možné komisára odvolať, je, ak nie je schopný šesť mesiacov po sebe plniť svoju funkciu. Ustanovenia paragrafu 22, 23 až 25 upravujú, ako postupovať pri vybavovaní podnetu a akým spôsobom komisár podnet vybavuje.

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny - navrhla, aby sa v časti, ktorá sa týka komisára/komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím vysporiadalo s definičným vymedzením, t. j. kto je osoba so zdravotným postihnutím, a to z dôvodu, že osobou so zdravotným postihnutím, v záujme ktorej a v posudzovaní nedodržiavania práv ktorej bude komisár pôsobiť, môže byť osoba, ktorej zdravotné postihnutie môže byť legitimizované nejakými objektívnymi legislatívnymi kritériami. Zároveň podotkla, že v európskom diskurze štatistiky zdravotného postihnutia sa v súčasnosti opierajú

o subjektívne kritériá, t. j. kritériá sebahodnotenia, či sa dotýčny cíti byť osobou so zdravotným postihnutím. Na základe uvedeného odporučila vysporiadať sa aj s objektovo-subjektovými stránkami právnych vzťahov, do ktorých bude komisár/komisárka vstupovať.

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - uviedol, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR uvažovalo aj nad touto myšlienkou, ale ponechalo úpravu takú, akú má úprava dohovoru, ktorý v čl. 1 vymedzuje, kto je podľa dohovoru osobou so zdravotným postihnutím. Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčasnosti rôznymi prekážkami môžu brániť ich účinnému zapojeniu sa do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými. Podotkol, že ak by bola táto cieľová skupina definovaná iným spôsobom, mohlo by to byť skôr kontraproduktívne. Jednoduchším bolo pre účely tohto dohovoru riešiť dieťa, ako osobu, ktorá nie je plnoletá alebo osobu, ktorá už nadobudla plnoletosť podľa legislatívy jednotlivých štátov. Uviedol, že za vhodné považuje, keď je rozhodnutie ponechané na osobe komisára, ktorý zväží pri prijímaní podnetu, či sa týka alebo netýka osoby so zdravotným postihnutím a zároveň či bude v danej veci konať alebo nie.

Mária Orgonášová, Únia miest Slovenska - doplnila, že zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov hovorí len o ťažkom zdravotnom postihnutí a uviedla, že tento náš zákon bol tvorený na základe nemeckého modelu. Zároveň ale na Slovensku je podľa iného zákona riešená invalidita, odkázanosť a tiež podľa iného zákona je riešené ťažké zdravotné postihnutie. Podotkla, že podľa jej názoru, ak sa nevyrieši jednotné posudzovanie a kritériá osôb so zdravotným postihnutím, tak je veľmi ťažké určiť definíciu. Vyjadrila názor, že definícia OSN je veľmi vhodná, no na druhej strane nepokryje všetky potreby ťažko zdravotne postihnutých, pretože budú definované len od stupňa ťažkého zdravotného postihnutia, čo je miera funkčnej poruchy 50 alebo viac percent.

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - uviedol, že ponechali širokú definíciu zdravotného postihnutia a definíciu osoby so zdravotným postihnutím z dôvodu, že uvedené definuje jedine dohovor. Iná definícia, napr. podľa miery funkčnej poruchy alebo schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je daná len ako parciálne začlenenie do jednotlivých skupín. Na základe toho považuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ako aj členovia pracovnej skupiny za najvhodnejšie odkazovať priamo na dohovor a ponechať rozhodnutie na osobe komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - vyjadril súhlas s pánom Krivošíkom vo veci definície osoby so zdravotným postihnutím. Uviedol, že definícia v dohovore hovorí o právach porušovaných v súlade s dohovorom, alebo v rozpore s dohovorom. Uviedol, že pokiaľ budeme hovoriť o niektorých konkrétnych iných právach alebo nárokoch, ktoré vychádzajú z konkrétnych zákonov, tak konkrétny zákon hovorí, kto má na čo nárok, to znamená, že zrejme sa uvedené nepodarí nikdy úplne zjednotiť, a preto si myslí, že všeobecná definícia z tohto hľadiska je lepšia a rozhodnutie je na komisárovi, ktorý bude vec posudzovať.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím – požiadal o informáciu, či bude pre každé zdravotné postihnutie samostatný komisár, pretože podľa jeho názoru komisár by mal vedieť odborne posúdiť všetky zdravotné postihnutia.

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - informoval, že pre každú cieľovú skupinu upravenú dohovorom bude zriadený jeden komisár - jeden komisár pre deti a jeden komisár pre osoby so zdravotným postihnutím. Uviedol, že o zriadení komisára pre každé zdravotné postihnutie sa neuvažuje.

Milan Měchura, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska - uviedol, že v návrhu sa uvádza, že každý má právo obrátiť sa na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Informoval sa, či sa tým myslia fyzické osoby alebo sa tým myslia aj právnické osoby, napr. občianske združenia.

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – vysvetlil, že sa tým myslia aj spoločenstvá, pretože aj prostredníctvom inej osoby alebo inej organizácie sa môže osoba so zdravotným postihnutím obrátiť na komisára.

Iveta Mišová, zástupkyňa skupiny organizácií osôb s mentálnym postihnutím - poďakovala a ocenila prácu zástupcov jednotlivých rezortov, ktorí odvedli množstvo práce pri tvorbe legislatívneho návrhu zákona o verejnej ochrane práv detí a verejnej ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ivan Štubňa, zástupca skupiny organizácií osôb s duševnými poruchami a poruchami správania - vyjadril sa, že podľa jeho názoru je definícia osoby so zdravotným postihnutím vhodná, a to z dôvodu, že ide o medzinárodný dohovor. Uviedol, že legislatívnymi predpismi nižšej právnej sily by sa nemala meniť definícia, ktorú sme sa zaviazali rešpektovať. Ako problém uviedol skutočnosť, ako preukázať zdravotné postihnutie vo vzťahu k ombudsmanovi, čiže komisárovi, ktorý keby mal ponechané subjektívne právo rozhodovať v našich podmienkach, tak môže dôjsť k riziku zvrhnutia sa k určitému voluntarizmu. Navrhol, že by malo byť taxatívne vymenované, ako sa preukazuje zdravotné postihnutie, aj z dôvodu rôznych vekových kategórií, čo by malo byť zdokladované buď zdravotným posudkom alebo invalidným dôchodkom a podobne.

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - prítomných informoval, že aj touto otázkou sa Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zaoberalo. Uviedol, že do úvahy je potrebné brať dve skutočnosti. Jednou skutočnosťou je že, úlohou komisára pre osoby so zdravotným postihnutím je chrániť práva občanov v prípade, že vyplývajú z dohovoru a následne druhou skutočnosťou je to, že občan sa musí konkrétne dožadovať týchto práv. A to už by malo byť na posúdenie osoby komisára, či podnet prijme/neprijme a či bude vo veci ďalej konať, v prípade, že sa naňho obráti osoba, ktorá vie, že sú porušované práva nejakej osoby so zdravotným postihnutím. Je zrejmé, že sa musí jednať o práva, ktoré sú upravené v dohovore - to je pôsobnosť komisára.

Jozef Burian, štátny tajomník, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – podporil diskusiu smerujúcu k tomu, aby bola daná dôvera v kompetentnosť komisára posúdiť vec vrátane otázky zdravotného postihnutia.

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny - prítomným navrhla, aby bolo v úvodných ustanoveniach legislatívneho návrhu zákona o verejnej ochrane práv detí a verejnej ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím uvedené že za osobu so zdravotným postihnutím sa považujú osoby v súlade s Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Záver: Výbor schválil výstup spoločnej pracovnej skupiny Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím a Výboru pre deti a mládež pre prípravu návrhov riešení verejnej ochrany práv detí a verejnej ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím s pripomienkami a odporučil predsedovi výboru postúpiť materiál do legislatívneho procesu.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 46 zo dňa 29. septembra 2014

4. Informácia o príprave legislatívneho návrhu stavebného zákona²

František Palko, štátny tajomník, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR - zdôraznil, že legislatívny návrh stavebného zákona, sa dotýka takmer každého občana. Uvedený návrh nahradí zákon, ktorý je súčasťou slovenského právneho poriadku už 40 rokov a obsahuje niekoľko desiatok noviel. Informoval, že návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, v rámci ktorého Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR k návrhu obdržalo viac ako 2 000 pripomienok. Momentálne sa pripomienky detailne vyhodnocujú, s tým, že do konca roku 2014 sa bude diskutovať so všetkými zainteresovanými účastníkmi, aby sa dosiahla čo najvyššia možná spoločenská zhoda. Návrh stavebného zákona bude vytvárať podmienky pre bezbariérovosť využitia územia v územnom plánovaní. Druhou tematickou oblasťou dotýkajúcou sa významnejšie života osôb so zdravotným postihnutím, je zabezpečenie stavebno-technického riešenia stavieb tak, aby boli bezbariérové. Detaily budú upravovať aj dve nové vyhlášky, ktoré stanovujú podrobnosti o podmienkach a požiadavkách, upravených priamo v zákone. Vyhlášky budú tvorené v intenzívnej spolupráci so zainteresovanými účastníkmi z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska a zo Slovenského zväzu telesne postihnutých. Uviedol, že vyhlášky budú tvoriť tak, aby sa vzťahovali aj na plochy dopravnej infraštruktúry, na plochy verejných priestorov, obytné územia, územia občianskej vybavenosti, územia rekreácie, ako aj výrobné územia a zmiešané výrobné územia. Do konca roka 2014 bude príprava návrhu stavebného zákona prebiehať tak, aby aj návrhy vyhlášok boli známe už v čase, keď sa návrh zákona bude schvaľovať v Národnej rade SR.

Milan Měchura, zástupca skupiny organizácií osôb so zrakovým postihnutím - informoval, že Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska v mene Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR k uvedenému návrhu zákona predložila 29 pripomienok, ktoré sa týkali dvoch okruhov. Prvý okruh sa vzťahoval na všeobecnú definíciu stavieb v zákone, na ktoré by sa mala vzťahovať povinnosť, aby boli projektované bezbariérovo. Uviedol, že Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska sa nestotožňuje so všeobecnou definíciou, ktorá

² Informácia bola z dôvodu časovej kolízie s inými pracovnými povinnosťami na žiadosť štátneho tajomníka Františka Palka poskytnutá v úvode rokovania pred kontrolou plnenia uznesení výboru

sa v zákone vyskytuje, vrátane toho, čo sa má týkať budov, stavieb užívaných osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, respektíve osobami so zdravotným postihnutím. Následne sa venoval druhému okruhu, ktorý považuje za závažnejší a to problematike nezávislého posudzovania bezbariérovosti stavieb, projektov, prípravy, kolaudácie a podobne. Navrhol, aby bolo v rámci prechodných ustanovení stanovené, že s účinnosťou od určitého obdobia by vznikol nezávislý inštitút (nezavislí projektanti alebo inžinieri pre bezbariérovosť), ktorí by boli vyškolení a konali by nezávisle od stavebných úradov posudzovanie stavieb a bezbariérovosti projektov stavieb, ktorých sa uvedené týka. Zdôraznil, že práve tieto dva zásadné problémy by chceli v tomto návrhu zákona vyriešiť.

Mária Orgonášová, Únia miest Slovenska - uviedla, že sa prikláňa k názoru pána Milana Měchuru z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Zároveň odporučila pri tvorbe a dokončovaní uvedených vyhlášok úzko spolupracovať s Fakultou architektúry Slovenskej technickej univerzity, ktorá má rozpracované už na rôzne oblasti presné nielen exteriérové, ale aj interiérové podmienky, ktoré by mali spĺňať prakticky všetky stavby. Upozornila na publikáciu doc. Samovej, ktorá so spolupracovníkmi vypracovala publikáciu, *Tvorba bezbariérového prostredia* a na pripravovanú publikáciu *Tvorba vysokoškolského bezbariérového prostredia*. Na záver uviedla, že je potrebné pristupovať k uvedenému tak, aby bolo vytvorené prostredie vhodné pre všetkých a aby sa aj pri kolaudáciách dôsledne prihliadalo na skutočnosť, či bol pôvodný projekt naplnený, či neboli robené nejaké zmeny, a ak boli zmeny v neprospech, tak je potrebné žiadať jednoznačne o odstránenie bariér.

František Palko, štátny tajomník, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR - Navrhol, aby sa o konkrétnych vecných témach diskutovalo v čase, keď bude stavebný zákon pripravený. Vyjadril presvedčenie, že aj v uvedenej veci dôjde ku vzájomnej dohode tak, aby spomínaný zákon bol zákonom pre občanov, pre ľudí, s najvyššou spoločenskou zhodou. Prítomných informoval, že zástupcovia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR úzko spolupracujú s Komorou architektov. Uviedol, že on sám sa zúčastnil viacerých rokovaní s vedením Komory architektov. Zúčastnil sa aj spoločného rokovania Komory architektov a Komory stavebných inžinierov, na ktorých zistil, aké sú protichodné názory medzi týmito dvomi skupinami. Uviedol, že ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR má zriadenú 55 člennú skupinu pri tvorbe uvedeného zákona, v ktorej sú zástupcovia z oblasti odborných kruhov akademickej obce, komôr a podobne. Vyjadril presvedčenie, že sa aj v spolupráci so zástupcami osôb so zdravotným postihnutím podarí vytvoriť také vyhlášky a zákon, ktorý splní cieľ.

Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - uviedol, že nemá informáciu o členstve osôb so zdravotným postihnutím v uvedenej pracovnej skupine Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

František Palko, štátny tajomník Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR - informoval, že Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR má pokiaľ sa jedná o tvorbu návrhu uvedeného stavebného zákona, ako aj na vyhlášky konkrétne nominácie z Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, zo Slovenského zväzu telesne postihnutých. Taktiež informoval, že k uvedenému návrhu zákona dostali nominácie aj z výboru.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - doplnil, že Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR bola vyzvaná k predloženiu nominácií

do pracovných skupín Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR na dopracovanie stavebného zákona ako aj nových vyhlášok. Informoval, že oslovili všetky členské organizácie ako aj organizácie sluchovo postihnutých, aby nominovali svojich zástupcov. Následne po doručení návrhov predložili tri nominácie:

- p. Milan Měchura, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
- p. Igora Harušťák, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
- p. Rudolf Lisý, Slovenský zväz telesne postihnutých

Zároveň prítomných ubezpečil, že pokiaľ budú nominantom doručené príslušné materiály a dokumenty, budú komunikovať so zástupcami ostatných organizácií tak, aby mali dostatočné argumenty pre svoju účasť v pracovných skupinách.

Záver: Výbor berie na vedomie informáciu Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR o príprave legislatívneho návrhu stavebného zákona.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 43 zo dňa 29. septembra 2014

5. Informácia o plnení Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotných postihnutím

Michal Krivošík, riaditeľ odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – prítomných informoval, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 6. mája 2014 zorganizovalo druhé stretnutie sekundárnych kontaktných miest, predmetom ktorého boli diskusie o plnení opatrení vyplývajúcich z národného programu. Následne boli všetky rezorty požiadané o predloženie odpočtu plnení časovo aktuálnych opatrení národného programu. Všetky ministerstvá s výnimkou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR tieto podklady predložili. Ďalej prítomných informoval, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR požiadalo o predloženie ústnej informácie, nakoľko vzhľadom na časový priestor, ako aj skutočnosť, že odpočty z jednotlivých ministerstiev sú rozsiahle z dôvodu veľkého objemu úloh, bude informácia zaslaná jednotlivým členom výboru v písomnej podobe.

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny – navrhla, aby bol odpočet umiestnený na webovú stránku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny v časti Hlavné kontaktné miesto pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Záver: Výbor berie na vedomie informáciu o príprave priebežného odpočtu plnenia časovo aktuálnych úloh Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotných postihnutím, ktorá bude v písomnej podobe zverejnená na webovej stránke Hlavného kontaktného miesta pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 47 zo dňa 29. septembra 2014.

6. Informácia o stave implementácie národných projektov:

Janka Divincová, riaditeľka Spoločného sekretariátu výborov, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - prítomných v stručnosti oboznámila s dôvodmi zaradenia bodu do programu rokovania výboru (výbor uznesením zaviazal informovať pravidelne o postupe implementácie národných projektov, konkrétne Národného projektu *Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb*

a Národného projektu *Pilotná podpora zvyšovania efektivity poskytovania dávok a výkon opatrení sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodinnom prostredí.*) Odovzdala slovo projektovej manažérke pani Balalovej, aby informovala o Národnom projekte „Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb“.

▪ **Informácia o stave implementácie Národného projektu Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb**

Danka Balalová, projektová manažérka, Národný projekt DI, Fond sociálneho rozvoja - uviedla, že cieľom projektu je zahájiť a podporiť proces deinštitucionalizácie, ako aj pripraviť a overiť jednotný postup v tomto procese a tiež podporiť verejných poskytovateľov, ktorí majú záujem transformovať svoje inštitucionálne služby a podporiť aj využitie disponibilných prostriedkov, či už v rámci Regionálneho operačného programu, tak aj Integrovaného regionálneho operačného programu v tomto programovom období.

Informovala, že aktivity projektu boli rozdelené do troch hlavných blokov. Prvým je vytvorenie a činnosť metodického tímu pre odbornú podporu aktivít projektu deinštitucionalizácie. Druhým blokom je príprava prostredia ľudských zdrojov na proces deinštitucionalizácie, čo zahŕňa hodnotenie pripravenosti jednotlivých zariadení sociálnych služieb zapojených do procesu deinštitucionalizácie, obsahovú prípravu vzdelávania, realizáciu jednotlivých vzdelávacích aktivít, spoluprácu s komunitami a zariadeniami a sieťovanie subjektov podporujúcich aktivizáciu a začleňovanie v miestnej komunite. Tretím blokom aktivít je sumarizácia výsledkov procesu deinštitucionalizácie, overenie procesu, realizácia informačnej kampane a spracovanie metodík a štandardov kvality na základe získaných skúseností.

Cieľovou skupinou sú jednak zamestnanci či už zriaďovateľov zariadení sociálnych služieb, teda samosprávnych krajov, tak aj zamestnanci jednotlivých zariadení sociálnych služieb a rovnako aj klienti - osoby so zdravotným postihnutím. V Banskobystrickom samosprávnom kraji došlo k uzatvoreniu dohôd priamo iba so zariadeniami, nakoľko Banskobystrický samosprávny kraj oznámil, že nebude na tomto projekte participovať.

Čo sa týka stavu realizovaných aktivít, došlo ku skompletizovaniu metodického tímu expertov, ktorý zastrešuje odbornú prípravu a koordináciu všetkých aktivít. Dňa 6. júna 2014 sa uskutočnilo stretnutie vybraných expertov metodického tímu a bol prehodnotený aktuálny stav realizácie národného projektu a navrhnutá jeho ďalšia implementácia. Pripravené a podpísané boli zmluvy o spolupráci so samosprávnymi kraji a zariadeniami sociálnych služieb, tzv. trojdohody, a v prípade zariadení sociálnych služieb Slatinka, Ladomerská Vieska boli podpísané dvojdohody, t.j. zmluvy o spolupráci medzi implementačnou agentúrou a zariadeniami sociálnych služieb. Dňa 23. júna 2014 bol zrealizovaný prvý deň úvodného informačného seminára, ktorého cieľom bolo poskytnúť všeobecné informácie o procese deinštitucionalizácie a transformácie. V priebehu júna 2014 boli sfinalizované a schválené metodiky hodnotenia pripravenosti zariadení sociálnych služieb v oblasti kvality poskytovaných služieb a v oblasti podporovaného zamestnávania. V priebehu júla a augusta 2014 sa uskutočnilo samotné hodnotenie pripravenosti zariadení sociálnych služieb na proces deinštitucionalizácie v zmysle schválenej metodiky. Od júla 2014 začali svoju činnosť vykonávať aj lokálni konzultanti, ktorí pôsobia v príslušných lokalitách zariadení sociálnych služieb a taktiež začala supervízia zariadení sociálnych služieb. Informačný seminár sa uskutočnil v dňoch 28. augusta 2014 v Košiciach a 3. septembra 2014 v Trnave. Ďalej uviedla, že boli pripravené obsahy vzdelávania kurzu manažment riadenia zmien v kontexte transformačného plánu zariadenia sociálnych služieb, ktoré boli dňa 4. septembra 2014 prerokované v riadiacom výbore. Následne kurz začal od 23. septembra 2014 v Trnave a od 26. septembra 2014 v Košiciach, jedná o štyri dvojdnové bloky. Zároveň informovala, že

došlo k zmene na pozícii vedúceho metodického tímu. Od 26. augusta 2014 je táto pozícia opätovne obsadená pani Králikovou, ktorá má skúsenosti s procesom deinštitucionalizácie v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja.

Informovala, že boli pripravené, vyhlásené a realizované výbery zamestnancov, či už na rôzne pozície lektorov ako aj na iné pozície. V rámci riadenia projektu boli pripravené žiadosti o zmenu, ktoré zohľadňovali aktuálny stav a potreby riešenia zmien v opise projektu a takisto aj v uzatvorenej zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Čo sa týka publicity projektu, bol vytvorený priečinok na webovej stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, kde sú zverejňované aktuálne informácie a takisto boli pripravené podklady pre realizáciu verejného obstarávania na obstaranie jednotlivých publikačných materiálov a materiálov týkajúcich sa podpory diseminácie. Čo sa týka stavu čerpania finančných prostriedkov, vyčlenených bolo jeden milión Eur na realizáciu a čerpaných bolo zhruba 17 percent z celkového rozpočtu. Čo sa týka ukazovateľov, realizáciou aktivít hodnotení pripravenosti zariadenia v jednotlivých oblastiach boli naplnené hodnoty jednotlivých ukazovateľov, čo sa týka počtu osôb zapojených do projektu a takisto aj počet vytvorených hodnotení v oblasti sociálnej inklúzie.

Ďalej uviedla, že v najbližšom období budú vytvorené učebné texty a materiály pre jednotlivé vzdelávacie aktivity, tzn. pre ďalšie plánované kurzy, ktoré sa majú realizovať v rámci odbornej prípravy zamestnancov a klientov. Od októbra 2014 začne prebiehať základný kurz pre pracovníkov zariadení sociálnych služieb a následne aj ďalšie vzdelávacie aktivity. Rovnako sa plánujú rozbehnúť aj diseminačné aktivity, aktivity v komunitách a aktivity podporujúce aktivizáciu a začleňovanie klientov v miestnej komunite. Budú zrealizované ešte ďalšie výbery zamestnancov, vzhľadom na to, že nie sú obsadené všetky pozície lektorov a takisto ani hodnotiteľov priebehu procesu deinštitucionalizácie a špecialistov na tvorbu príručiek. Budú prebiehať aj podporné aktivity projektu - publicita a riadenie. Čo sa týka aktuálneho stavu Národného projektu zameraného na podporu procesu deinštitucionalizácie v Bratislavskom samosprávnom kraji, ktorý nadväzuje na projekt, ktorý sa realizuje v rámci Slovenska, zo strany Bratislavského samosprávneho kraja boli nominované zariadenia sociálnych služieb, ktoré sú zapojené do projektu. Bol pripravený návrh zmluvy o spolupráci medzi Bratislavským samosprávnym krajom a príslušnými zariadeniami. Prebehlo pripomienkové konanie a uskutočnilo sa stretnutie s kontaktnou osobou Bratislavského samosprávneho kraja, kde boli poskytnuté vzájomné informácie, či už o stave realizácie aktivít projektu realizovaného na Slovensku, ale aj o aktivitách, ktoré uskutočnil Bratislavský samosprávny kraj a o predstave, akým spôsobom bude ďalej projekt napredovať. Prítomných oboznámila o plánovanej realizácii školení, čomu bude predchádzať podpis zmluvy o spolupráci a začatie supervízie. Na záver uviedla, že rozpočet projektu určeného pre Bratislavský samosprávny kraj je 50 000 Eur, zatiaľ čo vyčerpaných bolo minimum a to menej ako 1 percento.

Mária Orgonášová, Únia miest Slovenska – podotkla, že tento Národný projekt deinštitucionalizácie všetci veľmi vítajú. Pozitívne hodnotila skutočnosť, že sa preferuje starostlivosť o osoby aj s ťažkým zdravotným postihnutím v domácich podmienkach. Upozornila na to, že miestne úrady, ani inštitúcie, ako je Slovenský Červený kríž alebo charity a pod. nedisponujú dostatočným počtom opatrovateľov, ktorí by poskytovali opatrovanie v domácom rodinnom prostredí. Podotkla, že príspevok na opatrovanie blízkej osoby je veľmi nízky. Prítomných informovala, že v Dúbravke sa opakovane usporadúva kurz pre opatrovateľky, ktorý si musia záujemkyne sami zaplatiť. Výška poplatku je cca 220-300 Eur. Podotkla, že mnohé by sa zúčastnili kurzu, no nemajú finančné prostriedky na jeho zaplatenie. Zároveň položila otázku, z akého dôvodu nemôže byť aj takýto typ kurzu považovaný za rekvalifikačný kurz, ktorý by si objednával Úrad práce, sociálnych vecí

a rodiny, napr. pre nezamestnané ženy, ktoré by ho chceli absolvovať a chceli by vykonávať prácu opatrovateľov na komunálnej úrovni.

Nadežda Šebová, generálna riaditeľka sekcie sociálnej a rodinnej politiky, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - prítomných informovala, že na Úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny sa v rámci rekvalifikačných kurzov organizuje aj kurz opatrovania.

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny - uviedla, že Projekt deinštitucionalizácie nie je primárne určený na to, aby ľudia, ktorí žijú v terajších tzv. inštitúciách, prešli kompletne do domácej starostlivosti. Je principiálne určený na zmenu filozofie a povahy rezidenčnej starostlivosti z inštitucionálnej na komunitnú. Zároveň uviedla, že na profesionalizáciu výkonu opatrovateľskej služby slúži Národný projekt „Opatrovateľská služba“, ktorý ziaľ vylučuje Bratislavský samosprávny kraj.

▪ **Informácia o stave implementácie Národného projektu Pilotná podpora zvyšovania efektivity poskytovania dávok a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodinnom prostredí**

Stanislav Toman, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny - prítomných informoval, že hlavné ciele projektu, a to podpora sociálnej práce s klientmi, zvýšenie efektivity a adresnosti poskytovania dávok, skvalitnenie výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodinnom prostredí ako aj podpora zvyšovania profesionálnych výkonov a integrovaného prístupu zamestnancov budú zabezpečené nasledujúcimi aktivitami.

Aktivita 1: Rozvoj sociálnej práce s klientmi v ich prirodzenom prostredí.

Podaktivita 1.1: je podpora personálnych kapacít vo výkone sociálnej práce v teréne.

Uviedol, že v súčasnosti je už zamestnaný plný počet - 402 zamestnaných terénnych sociálnych pracovníkov.

Podaktivita 1.2: Zvýšenie mobility a technickej vybavenosti pri výkone sociálnej práce.

Otázka možnosti zabezpečenia technickej vybavenosti prostredníctvom generálnej zmluvy (notebooky, diktafóny a videokamery pre zamestnancov projektu) je v súčasnosti predmetom diskusie s riadiacim orgánom. Otázka zvýšenia mobility je v projekte riešená operatívnym leasingom, nakoľko verejné obstarávanie je zdĺhavý proces. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny požiadalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR o zmenu, a to v tom zmysle, aby bolo možné z projektu hrať cestové náhrady (aj vzhľadom aj na to, že verejné obstarávanie a operatívny leasing sa predpokladá v mesiacoch január - február 2015.)

Podaktivita 1.3: Implementácia modelu integrovaného prístupu práce s klientmi.

Informoval, že implementácia uvedeného modelu sa začne až v januári, nakoľko je daný model v procese tvorby. Je realizovaný v Bratislavskom samosprávnom kraji úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku a v Malackách.

Aktivita 2: Vzdelávanie a ďalší rozvoj odborného potenciálu zamestnancov úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Prítomných informoval, že špecializované vzdelávanie sociálnych pracovníkov sa delí na dve kategórie, a to vzdelávanie, sociálna diagnostika a syndróm CAN; a finančná gramotnosť. V súčasnosti už toto špecializované vzdelávanie sociálnych pracovníkov prebieha. Vyjadril názor, že Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny sa podarilo zabezpečiť školiteľov z praxe, ktorými sú jednak vysokoškolskí učiteľia, ako aj zástupcovia rôznych občianskych združení.

Podaktivita 2.2: Skupinová supervízia na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny bude vykonávaná pre jednotlivých zamestnancov a novo prijatých zamestnancov. Táto supervízia už prebieha od septembra 2014. Na základe odozvy od partnerov projektu zhrnul priebežné

výsledky nasledovne: Vedúci zamestnanci vítajú najmä rozšírenie pracovného tímu a prijatie terénnych pracovníkov, z dôvodu, že sa informácie rýchlejšie a efektívnejšie rozdeľujú medzi jednotlivými oddeleniami. Práca s klientom je adresnejšia, je možné s klientom pracovať individuálne a tempom, aké klient potrebuje vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav. Následne je aj zlepšená spolupráca s inými subjektmi pôsobiacimi v obci. To sú zatiaľ kvalitatívne ukazovatele Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Čo sa týka kvantitatívnych ukazovateľov informoval, že prvé merateľné ukazovatele budú zbierané k 5. októbru 2014, takže až v ďalšej správe bude možné odprezentovať konkrétne kvantitatívne ukazovatele spomenutého projektu.

Záver: Výbor berie na vedomie informáciu o stave implementácie Národného projektu Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb a informáciu o stave implementácie Národného projektu Pilotná podpora zvyšovania efektivity poskytovania dávok a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodinnom prostredí.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 48 zo dňa 29. septembra 2014

7. Rôzne

▪ Tibor Kőböl, zástupca skupiny organizácií osôb s telesným postihnutím - sa obrátil na prítomných so žiadosťou o podporu výboru pri dosiahnutí zmeny v pravidlách pridelenia zdravotníckych pomôcok, ako aj zlepšenia spolupráce medzi zástupcami osôb so zdravotným postihnutím a Ministerstvom zdravotníctva SR (ďalej len „MZ SR). Podotkol, že ide o dlhodobo neriešený a kumulujúci sa problém a poznamenal, že podporu výboru žiada pri sprostredkovaní komunikácie medzi osobami s ťažkým zdravotným postihnutím a MZ SR. Uviedol, že z opatrenia MZ SR, ktorým sa vydáva Zoznam zdravotníckych pomôcok na mieru (upravuje úpravu pomôcok skupiny L) vyplýva, že nie je možné uhradiť úpravu napr. mechanických vozíkov okrem konkrétnej jednej skupiny a nie je možná úprava elektrických vozíkov. Ďalej uviedol, že dopady tohto pravidla sú vážne. Osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorým postačuje základný funkčný typ elektrického alebo aj mechanického vozíka, sú vhodne kompenzované a zabezpečené. Existuje ale skupina poistencov, ktorá tieto úpravy potrebuje a ide o osoby s rozsiahlymi telesnými postihnutiami, ktorým nepostačuje štandardný typ elektrického vozíka. Medzi takéto úpravy patrí napr. potreba polohovania rôznych častí vozíka, opierky chrbta, stúpačiek, náklon sedadla a pod., ale aj potreba úpravy ovládania vozíka tiež bradou alebo iným spôsobom. Technický pokrok v tejto oblasti umožňuje riešiť dôsledky zdravotného postihnutia rôznymi možnosťami, takže potreby tejto skupiny poistencov nemajú oporu v legislatíve.

Podľa jeho názoru tak dochádza k diskriminácii na základe zdravotného postihnutia, keď skupine poistencov s menej závažnými dôsledkami zdravotného postihnutia je dostupná vhodná pomôcka, ale inej, s vážnejšími dôsledkami zdravotného postihnutia, nie je vhodná pomôcka poskytovaná. Obdobná situácia je riešená v zahraničí ako ľudskoprávny problém, kedy neposkytnutie vhodnej pomôcky len na základe vyššej miery postihnutia je považované za porušovanie ľudskoprávnych noriem (odvolal sa konkrétne na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím). Ako príklad uviedol, že napríklad v skupine pomôcok *L9 - polohovateľné postele* - je základné pravidlo poskytnutia tejto pomôcky nastavené takým spôsobom, že sa predpokladá, že osoba, ktorá potrebuje polohovateľnú posteľ, sa z uvedenej postele nie je schopná pohnúť. Dochádza k takým situáciám, čo uviedol ako príklad z vlastnej poradenskej praxe, keď bola osobe poskytnutá elektricky polohovateľná posteľ, nebol jej poskytnutý vozík. Zdravotná poisťovňa trikrát za sebou odmietla žiadosť o úhradu.

Uvedená poistenkyňa je z toho dôvodu už štyri roky odsúdená na „odňatie slobody domácim väzením“. Podotkol, že štyri roky táto osoba nemala možnosť vyjsť zo svojej domácnosti a okolitý svet pozná len z pohľadu cez okno, keď ju rodinný príslušník zodvihne z postele stropným zdvihákom do výšky, aby mala možnosť nazrieť aspoň z okna, pričom ak by mala vhodný elektrický vozík, mohla by byť v priamom kontakte s okolitým svetom.

Branislav Jaďuď, Ministerstvo zdravotníctva SR - potvrdil vyjadrenie pána Kőbőla, podľa ktorého ich organizácia nedostala odpoveď z MZ SR v lehote, v akej stretnutie očakávali. Zároveň prítomných informoval, že telefonicky kontaktoval Organizáciu muskulárnych dystrofikov a poprosil o zhovievavosť pri stanovení termínu stretnutia. Informoval, že MZ SR stanovilo termín stretnutia na 7. októbra 2014, kde boli pozvaní nielen zástupcovia Organizácie muskulárnych dystrofikov, ale aj iní zástupcovia osôb s telesným postihnutím. Na stretnutie boli taktiež pozvaní zástupcovia zdravotných poisťovní. Uviedol, že už v minulosti, keď sa uvedená problematika opakovane riešila, MZ SR jasne sformulovalo stanovisko, podľa ktorého zákon č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a diietických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ustanovení § 88 (*Osobitné prípady úhrad*) uvádza presne, za akých podmienok zdravotné poisťovne môžu poskytnúť zdravotnícke pomôcky nad rámec stanovených pravidiel v zmysle zoznamu kategorizovaných zdravotníckych pomôcok. Uviedol, že MZ SR si plne uvedomuje, že práve osoby, ktoré majú zdravotné postihnutie a jeho rozsah sa v podstate najviac prejavuje práve pri muskulárnej dystrofii, nemajú možnosť čerpať z limitovej časti a pravidiel, ktoré zahŕňa tento zoznam kategorizovaných zdravotníckych pomôcok. Práve pre túto skupinu osôb je určený § 88 uvedeného zákona priamo pripravený na to, aby sa dal aplikovať a aby bolo tejto skupine vyhovené. Vyjadril poľutovanie nad tým, že zdravotné poisťovne na opakované výzvy a na apeláciu MZ SR nereagujú dostatočným spôsobom a zamietajú konkrétny prípad, ktorý tu bol uvedený, alebo aj mnohé ďalšie a taktiež nevychádzajú pacientom v ústrety. Zároveň prítomných informoval, že so zdravotnými poisťovňami MZ SR uzavrelo dohodu, že zdravotné poisťovne budú o konkrétnych zamietnutiach MZ SR informovať a následne budú zamietnutia aj riešené. Informoval, že na pracovnom stretnutí, ktoré sa uskutoční na MZ SR dňa 7. októbra 2014, opätovne budú vyzvané zdravotné poisťovne na to, aby našli cestu práve k individualizácii požiadaviek týchto pacientov, zvlášť muskulárnych dystrofikov. Podotkol, že je potrebné uvedený problém zabezpečiť a pristupovať k nemu komplexne, pretože poskytovanie zdravotníckych pomôcok zo skupiny L a K, o ktorých prebehla na výbore diskusia, t. j. invalidné vozíky, ostatné pomôcky zo skupiny L, kompenzačné a rehabilitačné pomôcky zo skupiny K; na ich nárok majú pacienti približne s 200 diagnózami muskulárnych ochorení, ale aj ochoreniami ktorým nie je možné zoznam robiť na mieru. Na záver dodal, že MZ SR poskytne výboru výstup z pracovného stretnutia, ktoré sa uskutoční dňa 7. októbra 2014 na pôde MZ SR za účasti zástupcov Organizácie muskulárnych dystrofikov, zástupcov osôb s telesným postihnutím a zástupcov zdravotných poisťovní.

Nadežda Šebová, generálna riaditeľka sekcie sociálnej a rodinnej politiky, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – informovala sa, či je možné aby sa stretnutia zúčastnil aj zástupca Hlavného kontaktného miesta pre problematiku vykonávania dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Branislav Jaďuď, Ministerstvo zdravotníctva SR – súhlasil s uvedeným návrhom.

Monika Vrábľová, Slovenský zväz telesne postihnutých - požiadala zástupcov MZ SR, aby nezužovali daný problém len na potreby zástupcov Organizácie muskulárných dystrofií. Vyjadrila, že problém poskytovania zdravotníckych pomôcok sa týka taktiež závažných, ťažko telesne postihnutých alebo aj zdravotne postihnutých spoluobčanov, ktorí trpia často kombinovanými vadami, ale aj starších ľudí. Zároveň uviedla aj konkrétny prípad k problému poskytovania zdravotníckych pomôcok, a to z vlastnej skúsenosti.

Ivan Štubňa, Občianske združenie Život s autizmom – LTK - vyjadril presvedčenie, že je nemysliteľné, aby ľudskoprávna norma bola závislá od fakultatívnej normy špeciálneho zákona. Uviedol, že tento problém by sa mal riešiť legislatívnou iniciatívou MZ SR, aby sa táto nelogičnosť odstránila a zdravotné poisťovne boli zaviazané konkrétne postupovať a nie organizovať stretnutia. Fakultatívna norma v podstate dáva možnosť *môžem a nemusím*. Zdôraznil, že by sa mal tento problém v zásade riešiť principiálne.

Branislav Jad'ud', Ministerstvo zdravotníctva SR - poznamenal, že MZ SR si uvedomuje širokospektrálnosť celého problému.

Záver: Výbor berie na vedomie informáciu o nevyhovujúcom stave v pravidlách pridelovania zdravotných pomôcok osobám s telesným postihnutím a o potrebe zlepšenia spolupráce a komunikácie Ministerstva zdravotníctva SR s organizáciami osôb so zdravotným postihnutím, v nadväznosti na čo uložil členovi výboru zastupujúcemu rezort zdravotníctva informovať na najbližšom zasadnutí výboru o záveroch spoločného stretnutia zástupcov organizácií osôb s telesným postihnutím vo Výbore pre osoby so zdravotným postihnutím, zástupcov zdravotných poisťovní, zástupcov Odbornej pracovnej skupiny pri Kategorizačnej komisii pre zdravotnícke pomôcky a zástupcov Ministerstva zdravotníctva SR.

Ref: uznesenie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím č. 49 zo dňa 29. septembra 2014

- Michal Hefty, zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím - prítomných informoval o stretnutí zástupcov organizácií osôb so sluchovým postihnutím, ktoré sa uskutočnilo dňa 21. júna 2014. Stretnutie bolo iniciované na základe nespokojnosti s činnosťou zástupcov organizácií osôb so sluchovým postihnutím prejavenej zo strany Národnej rady nepočujúcich a nedoslýchavých v SR, ktorá bola spojená so žiadosťou o odvolanie pani Bartalovej a pána Heftymu z funkcií zástupcov skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím vo výbore. Vyjadril veľké poľutovanie nad uvedenou situáciou. Z uskutočneného stretnutia vyplynulo, že zástupcovia organizácií so sluchovým postihnutím vyjadrili nesúhlas s tým, aby sa takýmto spôsobom (odvolaním) riešil uvedený problém a to aj z dôvodu, že medzi jednotlivými zástupcami neprebehla žiadna komunikácia. Prítomných informoval, že prítomné organizácie vo väčšine hlasov prejavili dôveru doterajším zástupcom sluchovo postihnutých o výbore a zároveň rozhodli, že majú uvedených zástupcov zotrvať ako zástupcovia výboru. Poďakoval za vyjadrenú podporu a uviedol, že problémy by sa mali riešiť otvorene, v rámci komunity a mimo pôdy Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - poďakoval páňovi Heftymu, zástupcovi organizácií osôb so sluchovým postihnutím za informáciu a uviedol, že vo veci zorganizovania stretnutia zástupcov osôb so sluchovým postihnutím pomohol aj Spoločný sekretariát výborov aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Vyjadril potešenie,

že v danej veci nie sú potrebné žiadne ďalšie opatrenia, ako aj hlavne za to, že sa dokázali organizácie osôb so sluchovým postihnutím dohodovať sami, pretože sa jedná o ich interný problém, do ktorého nemôže nik iný zasahovať.

Daniela Kuhnová, Ministerstvo kultúry SR – informovala, že Ministerstvo kultúry SR už desiaty krát vyhlasuje výzvu na podporu kultúry ľudí so zdravotným postihnutím v rámci dotačného systému. Dátum uzávierky výzvy je dňa 5. decembra 2014.

Branislav Mamojka, predseda Národnej Rady občanov so zdravotným postihnutím v SR a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - prítomným poďakoval za účasť, spoluprácu, efektívne rokovanie a ukončil zasadnutie výboru.

V Bratislave dňa 16. októbra 2014

Zapísala:

Andrea Hantabalová, v. r., Spoločný sekretariát výborov

Za správnosť:

Janka Divincová, v. r., riaditeľka Spoločného sekretariátu výborov

Schválil:

Branislav Mamojka, v. r., podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

Príloha:

prezenčná listina